

ת"פ 57629/10/17 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 57629-10-17 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני
בעניין: כבוד השופט אייל כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

ב"כ המאשימה עוה"ד גב' אוסטרובסקי וגב' דואק

ב"כ הנאשם עו"ד גב' משעלי ביטון

גזר דין

1. רקע וקורות ההליך

הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות **תקיפה הגורמת חבלה של ממש** וכן **איומים**, לפי סעיפים 380 ו-192, בהתאמה, לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (**להלן: "החוק"**) (**להלן: "התיק העיקרי"**). לאחר הרשעתו צירף שני תיקים אשר התנהלו בבית משפט השלום בראשל"צ. עניינו של כל אחד מהם בעבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק (**להלן: "התיקים המצורפים"**). הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות אלה בכתב האישום המתוקן מיום 19.9.19 מושא ת"פ 11704-08-18 ובכתב האישום בת"פ 30218-10-18.

בהכרעת הדין מושא התיק העיקרי, הורשע הנאשם בכך שביום 24.2.17, על רקע כעסו על בני משפחתו, דחף את אביו וגרם להפלתו ארצה. כתוצאה מכך נחבל האב בגבו, ראשו וכתפו ונזקק לטיפול רפואי. האב נדחף לאחר שניסה לחצוץ בין הנאשם ולבין בני משפחה אחרים, במפגש שהלך והסלים לעבר אלימות. עוד תקף הנאשם באותן נסיבות את אחותו וגרם לה לחבלה בזרוע שמאל. בנוסף, השמיע הנאשם איומים שונים כלפי מספר בני משפחה וכלפי אביו, כי יפגע בהם ויהרוג אותם. במהלך האירוע ובשלב הסופי של הסלמתו הרים בלבנה ואחז בה למול אביו ודודו.

על פי כתב האישום המתוקן בתיק המצורף, במהלך שלושה ימים עובר ליום 12.4.18, במספר מועדים שונים, איים הנאשם על אימו כי יהרוג את האחים שלו וכי הוא "מסוגל להכל". על פי כתב האישום בתיק המצורף האחר, ביום 13.8.18 התקשר הנאשם אל מוקד החירום המשטרתי, גידף את גרושתו ואיים באזני המוקדנית כי יפגע בה ובגרושתו אם היא (המוקדנית) לא תביא אליו את בתו וכן הוסיף "אתם תבינו רק שיהיה רצח". הנאשם הודה בכתבי האישום בתיקים המצורפים במסגרת הסדר שלא כלל הסכמה עונשית.

בישיבת יום 26.11.19 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. אגב האמור פנתה אם הנאשם בדברים ומסרה כי בנה מעולם לא הסתבך באלימות וכי במועד ביצוע העבירות היה נתון במצב נפשי קשה. האם עתרה שלא להחמיר בעונשו של בנה.

לאחר שמיעת טיעוני הצדדים ובשים לב לעתירת המאשימה למאסר בפועל מאחורי סורג ובריוח, מצאתי להורות על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניינו של הנאשם, מבלי לקבוע כל מסמרות באשר להכרעתי הסופית. בחוות דעת מיום 13.5.20 הבהיר הממונה כי לא נמצא מקום השמה עבור הנאשם, לאחר שמבדיקה רפואית עלה כי הוא סובל מנכות בשיעור 100% בגין סכיזופרניה וכי הוא אינו עובד. עוד הבהיר כי בהעדר מידע עדכני באשר למצבו הרפואי אין ביכולת הממונה ליתן חוות דעת שלמה ומקצועית בעניינו.

בישיבת יום 26.5.20 שבה המאשימה על עתירתה לעונש. ב"כ הנאשם ציינה כי הנאשם פנה למרכז לבריאות הנפש בבאר יעקב, אך גורמי הרפואה שם טענו כי אין הם מוסמכים לקבוע עמדה בשאלת כשירותו. מצאתי להורות על המשך בדיקת הממונה על עבודות השירות. בחוות דעתו המסכמת ציין הממונה, כי לאחר בדיקה נוספת נמצא גם הפעם כי הנאשם אינו כשיר רפואית לביצוע העבודות.

בישיבת יום 21.6.20 נשמעו השלמות הצדדים לטיעון לעונש. בין היתר, התייצב באולמי אביו של הנאשם וביקש לומר את דברו. איפשרתי זאת על אף התנגדותה של המאשימה. האב סיפר בהתרגשות כי הוא חושש מן האפשרות לפיה בנו הנאשם יכלא מאחורי סורג ובריוח. לדבריו מצבו של הנאשם "לא טוב" והמאסר רק יפגע בו. האב ביקש לתת לבנו "עוד צ'אנס" וציין כי הוא מבקש לשלחו לגמילה מ"כדורים" גם אם הדבר יעלה עשרות אלפי ₪. לדברי האב, בחלוף הזמן התקררה דעתו שלו על שקרה, והוא מבקש לטפל בבנו שהוא "חולה" ומכאן עתירתו לפניי להקל בעונשו של הבן.

יצוין כי עוד בשלב הראשון של בחינת טיעוני הצדדים לעונש הוגשו לעיוני שתי חוות דעת פסיכיאטריות בעניינו של הנאשם, אשר הוגשו בתיק זה ובתיקים המצורפים.

2. טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה, עמדה על הערכים המוגנים מושא עבירות התקיפה והאיומים וציינה כי אלה האחרונים מצויים ברף גבוה של חומרה שכן הושמעו באזני בני משפחתו הקרובה של הנאשם, גרושתו ושוטרת. עוד הדגישה בטיעונה כי על פי חוות הדעת הפסיכיאטריות אשר הוגשו, הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין על אף מחלת הסכיזופרניה בה לקה וכי העבירות בהן הורשע לא נגרמו בעטייה. הגם שהנאשם נעדר עבר פלילי, עסקין במספר עבירות שבוצעו כאמור על פני מספר חודשים. לשיטת המאשימה, מתחם העונש בתיק העיקרי נע בנסיבות בין 6 ל- 18 חודשי מאסר בפועל, ובכל

הנוגע לעבירת האיומים בין מספר חודשי מאסר ועד שנת מאסר לכל אחד מהתיקים המצורפים. ב"כ המאשימה הציגה פסיקה לתמיכה בטיעוניה, וטענה כי יש לקבוע עונש מתאים על פי המתחם, זאת במצטבר ובצירוף ענישה נלווית של מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

ב"כ הנאשם טענה מנגד, כי לא ניתן לנתק את האירועים המתוארים מהרקע המשפחתי הקשה בו חי הנאשם. בפני בית המשפט נחשפה תמונה משפחתית מורכבת המלמדת גם על תרומת האחרים להסלמת המצב. לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם חולה בסכיזופרניה, בגינה הוא מקבל קצבת נכות ואין הוא מסוגל לעבוד למחייתו. אמנם הוא נמצא כשיר לעמוד לדין אך אין ספק כי למחלה השפעה על תפקודו. על פי תיקון 113 לחוק יש לתת את הדעת בעת גזירת העונש למצבו הנפשי של הנאשם. עוד הדגישה הסניגורית העדרו של עבר פלילי, כמו גם כי החבלות שנגרמו אינן מצויות במדרג גבוה של חומרה. לשיטתה מתחם הענישה צריך להיות נמוך משמעותית מהנטען על ידי המאשימה ויש מקום להסתפק בענישה צופה פני עתיד. ב"כ הנאשם הציגה פסיקה לתמיכה בטיעוניה.

3. דין

עקרון ההלימה

הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה מבקשת לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, לשם גזירת עונשו של נאשם בנסיבות העבירה. העיקרון המנחה הוא עקרון ההלימה, שבהתאם לו נקבע מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (ראו סע' 40א ואילך לחוק, ולהמחשה: ע"פ 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל**, מיום 5.8.13). עניינו של התיק העיקרי ב"אירוע אחד" וזאת בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה (ראו: ע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל**, מיום 29.10.14). עניינם של התיקים המצורפים בשני אירועים שונים, אם כי בעלי זיקה ביניהם.

קביעת מתחם העונש ההולם

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם הם זכותם של המתלוננים, בני משפחתו, לרבות גרושתו וכמו גם השוטרת, להגנה מפני פגיעה בגופם, ביטחונם, חירותם וכבודם ולרבות הגנה על שלווה נפשם מפני איומים, גם בנסיבות בהן אלה הופנו כלפי צד שלישי (רע"פ 2038/04 **שמואל לם נ' מדינת ישראל**, מיום 4.1.06).

בחינת הדברים מלמדת על כי פגיעה זו נעשתה ברף בינוני. הנאשם תקף באלימות את בני משפחתו וגרם להם לחבלות וכן איים עליהם כי ירצח אותם. כך הדבר גם באשר לאיומים שהושמעו באזני השוטרת.

נסיבות ביצוע העבירות

בבצעו את העבירות מושא התיק העיקרי הפגין הנאשם התנהגות בריזניות ואלימה כלפי אביו, דודו ואחותו, זאת על רקע העובדה כי בשגגה נמסרו לו על ידם מפתחות כניסה לבית שאינם תקינים, הכל כמפורט בהכרעת הדין. בבצעו את

העבירות מושא התיקים המצורפים איים באופן חוזר ונשנה על אימו כי יפגע באחיו וירצח אותם, וכן איים כאמור באזני השוטרת כי יפגע בגרושתו.

מדיניות הענישה הנוהגת

באשר לתיק העיקרי - עיון בפסיקה מלמד כי בנסיבות דומות, נעה הענישה בין ענישה הצופה פני עתיד ועד מאסר ממשי. להלן מספר אסמכתאות בלתי ממצות:

באשר לעבירת התקיפה-

א. בע"פ (מח' נצ') 47731-04-14 **שתיוי נ' מדינת ישראל** (18.6.2014) הורשע הנאשם על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה סתם ואיומים. נקבע מתחם ענישה שבין חודשיים מאסר בפועל שיכול וירוצה בעבודות שירות ולבין 8 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הוטלו 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסרים מותנים, פיצוי והתחייבות. ערעורו של הנאשם נדחה.

ב. בעפ"ג (מח' מרכז-לוד) 1079-04-14 **יטזב נ' מדינת ישראל** (17.6.2014) הורשע הנאשם לאחר שמיעת ראיות בעבירות של תקיפה סתם ואיומים. נקבע מתחם ענישה הולם שבין מאסר מותנה ולבין 8 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, בעל עבר פלילי, הוטלו 5 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 6 חודשים לריצוי באופן חופף בחלקו, ובסה"כ 9 חודשי מאסר, מאסר מותנה, קנס ופיצוי. ערעור הנאשם נדחה.

ג. בע"פ (מח' חי') 33776-01-13 **שמאמי נ' מדינת ישראל** (10.7.13) התקבל ערעור נאשם אשר הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. הנאשם הכה את המתלונן בראשו וגרם לחבלות בפניו. ערכאת הערעור הקלה בעונשו של הנאשם והשיתה עליו 4 חודשי עבודות שירות לצד עונשים נלווים.

ד. בת"פ (ראשל"צ) 15223-01-12 **מדינת ישראל נ' אברהמי** (3.1.13), הורשע נאשם בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש. על רקע ויכוח בין הנאשם למתלונן, כבן 65, הכה הנאשם מכת אגרוף בעינו אשר גרמה להמטומה. הנאשם נעדר עבר פלילי, נידון ל - 4 חודשי עבודות שירות ועונשים נלווים.

ה. בת"פ (ב"ש) 29914-09-14 **מדינת ישראל נגד חמדי** (11.2.15), הנאשם הורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם והיזק לרכוש במזיד. לאחר שהתגלע סכסוך בין הנאשם לאמו, התקשרה האם למוקד 100. הנאשם בתגובה תפס את מכשיר הנייד מסוג גלקסי השייך לה ושבר אותו. לאחר מכן, תקף אותה בכך שהפילה ארצה, הכה בה עם ידיו בפניה ושרט אותה. בעקבות כך נגרמו למתלוננת חבלות בדמות שריטות בפניה וחבלה ברגלה השמאלית. הנאשם נידון למאסר על תנאי, צו מבחן למשך 12 חודשים והתחייבות.

ו. בת"פ (ראשל"צ) 56595-01-13 **מדינת ישראל נ' אהרון** (24.2.14), הורשע נאשם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. במהלך ויכוח בין הנאשם למתלונן הכה הנאשם את המתלונן באמצעות צלחת בראשו וגרם לו לחתך. הנאשם, נעדר עבר פלילי, נידון למאסר על תנאי קנס ושל"צ.

באשר לעבירת האיומים-

א. בע"פ 32320-09-12 (מחוזי מרכז) **אספורמס נ' מדינת ישראל** (מיום 25.12.12) התקבל ערעור המערער בהסכמת המשיבה. המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות איומים והטרדה באמצעות מתקן בזק. המערער נדון למאסר בפועל בן 5 חודשים, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך 8,000 ₪. בהסכמת המדינה הומר עונש המאסר במאסר לריצוי בעבודות שירות. יתר חלקי גזר הדין נותרו על כנם.

ב. בת"פ (טב') 19180-02-17 **מדינת ישראל נ' ביטון** (2.4.17), נדון הנאשם למאסר בן 4 חודשים, בגין שתי עבירות איומים. הנאשם, בעודו בגילופין, איים באזני בנו וגרושתו כי ירצח את גרושתו (- אם הבן) ואף נטל סכין מטבח גדולה. בהמשך חייג למוקד 100 ואיים כי יאבד שליטה וידקור "את כל העולם" וכי המשטרה תגיע כדי לאסוף גופות. לחובת הנאשם 9 הרשעות קודמות והוא ריצה מאסרים.

אין חולק כי בהעדר נסיבות מיוחדות לחומרה ובהעדר עבר פלילי, וכן במקרים בהם סובלים הנאשמים מתחלואים נפשיים מושגים גם עונשים צופי פני עתיד.

כך למשל בת"פ (ראשל"צ) 8579-05-17 **מדינת ישראל נ' צוברי** (6.12.17) הורשעה נאשמת הסובלת ממחלת נפש בעבירות של תקיפת קטין, איומים ותקיפה סתם. הנאשמת אחזה בידו של בנה הקטין וגררה ומשכה אותו אל מחוץ לבית כשהוא צועק ובוכה, וכאשר ניסתה אחות הנאשמת להרחיקה מהקטין, משכה הנאשמת בשיערה של האחות והחלה לבעוט בה. לנאשמת הרשעה קודמת בעבירה דומה והיא סבלה ממצוקות נפשיות רבות ואולם נמצאה אחראית למעשיה. נקבע כי מתחם העונש נע בין מאסר על תנאי ועד לעשרה חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בכל הנוגע לתיק העיקרי המדובר בהפעלת אלימות כמתואר לעיל, ללא התגרות מצד המתלוננים. עם זאת לא ניתן להתעלם ממערכת היחסים הבעייתית שבין הנאשם לבני משפחתו ותחושות הנאשם כי אלה מבקשים להתנכל לו. בכל הנוגע לעבירות מושא התיקים המצורפים אלא מלמדים על דפוס אלימות חוזר ונשנה.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך כי הנאשם מוכר כנכה בשיעור 100% הלוקה בתחלואה כפולה. הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש מזה 17 שנה ואובן בעבר כסובל מסכיזופרניה, הפרעת חרדה, הפרעת אישיות וכבעל קווי אישיות נרציסטיים ופרנואידיים. הגם שחוות הדעת שניתנו בעניינו מלמדות כי בעת ביצוע המעשים היה הנאשם מודע למעשיו וכי הוא לא סבל מאירוע פסיכויטי סמוך לביצוען, אין ספק לטעמי כי למצבו הנפשי תרומה משמעותית להתנהלותו. כך עולה הן מן התיעוד והן מהתרשמותי מדרך התנהלותו של הנאשם במשך מספר ישיבות, הן כלפי בית המשפט והן כלפי הסובבים אותו.

השפעת מצבו הנפשי של נאשם עליו הוכרה כנימוק אפשרי להקלה בעונש, עוד בטרם תיקון 113 לחוק (ראו למשל ע"פ 10416/07 **דולינסקי נ' מדינת ישראל**, מיום 7.12.09). ממילא הוכרה היא עם התיקון והכל בהתאם להוראת

סע' 40ט לחוק (וראו גם: ע"פ 4312/11 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 10.6.13; ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל, מיום 6.1.15).

לאחר שנדרשתי למכלול השיקולים הרלבנטיים, שוכנעתי כי מעשיו של הנאשם הושפעו ממצבו הנפשי באופן שיש בו כדי להשפיע על מתחם העונש ההולם ומשכך מצאתי לקבוע מתחמי עונש כדלקמן:

בגין התיק העיקרי (תקיפה הגורמת חבלה ואיומים) - מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לשנת מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

בגין כל אחד מן התיקים המצורפים - מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר בפועל.

קביעת העונשים המתאימים בגדרי המתחמים

בקביעת העונש המתאים רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

לחומרה שקלתי העדרו של הליך שיקום. זאת, בהינתן מצבו הנפשי והספק הקיים ממילא באשר ליכולתו להירתם להליך מעין זה, לא אתן לנתון זה משקל משמעותי במניין שיקוליי.

לקולה שקלתי העדר עבר פלילי, מצבו נפשי מורכב; הודיית הנאשם בתיקים המצורפים; עתירת הוריו להקלה בעונשו ואת הנזק הצפוי להיגרם לו מהשתת עונש מאסר. יצוין כי דברי הוריו של הנאשם ושל אביו במיוחד בשלב הטיעון לעונש, תואמים את כל שפירטתי בהכרעת הדין באשר להתרשמותי החיובית מאביו של הנאשם ורצונו הכן לסייע לבנו, על אף שפגע בו.

העונש המתאים - סיכום

אין כל ספק לדידי, כי אלמלא מצבו הנפשי של הנאשם, מן הראוי היה להשית עליו עונש הנע בין מאסר ממשי קצר יחסית ולבין מאסר ממושך במידת מה, לריצוי בעבודות שירות. אלא ששוכנעתי כאמור מעל לכל ספק כי למצבו הנפשי של הנאשם יש ליתן משקל משמעותי למדי, לקולה.

בשים לב למצבו הנפשי ולהעדר עבר פלילי, השתת מאסר ממשי על הנאשם תבוא לטעמי בגדר ענישה לא מידתית לחומרה. לא מצאתי כל הצדקה עניינית להשית מאסר בעבודות שירות בניגוד לעמדת הממונה בנסיבות. בכך היה כדי לשים מכשול בפני עיוור. הסבירות לפיה יתקשה להתמודד עם הקושי הצפוי בביצוע העבודות במצבו- גבוהה, ומכאן קצרה הדרך למאסרו הממשי.

נוכח כל האמור לעיל סבורני כי יש להשית על הנאשם עונשי מאסר על תנאי לצד התחייבות וקנס. בשל מצבו הכלכלי הלא שפיר של הנאשם, אמנע מהשתת פיצוי, כמו גם מהשתת קנס מכביד.

לא מצאתי הצדקה כלשהי לחרוג מן המתחם ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על הציבור.

אשר על כן מצאתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 7 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.
- ב. 5 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.
- ג. קנס בסך 3,000 ₪. הקנס ישולם בשלשה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.8.20 ומדי חודש בחודשו שאם לא כן תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין עד לתשלום המלא בפועל.
- ד. הנאשם יתן בתום השמעת גזר הדין התחייבות לפיה הוא ישא בתשלום 2,000 ₪ לבל יעבור משך 3 שנים על העבירות בהן הורשע.

זכות ערעור כחוק, תוך 45 ימים, לבית המשפט המחוזי- מרכז.

ניתן היום, כ"ב תמוז תש"פ, 14 יולי 2020, במעמד הצדדים.